

Allergén és mérgező növények közterületeken

Rosza Anna Szófia

Tájrendező és kertépítő mérnök alapképzés, nappali munkarend

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Kert- és Szabadtértervezési Tanszék

Belső témavezető: Szabó Krisztina, egyetemi docens, Budai Campus

Szakedolgozatomban a közterületeken megtalálható allergén és mérgező növényekkel és élettani hatásaikkal foglalkoztam. A klímaváltozás és az urbanizáció erősödése szoros összefüggésben van dolgozatom első témájával az allergén növényekkel. A szennyezés fokozhatja az allergia okozta hatásokat, hiszen a szennyező anyagok a pollenszemcsékre tapadnak. Az allergia mára népbetegséggé vált. Az újonnan alkalmazott klímafajok, és a megmaradó növények között viszont sok az allergén.

Dolgozatom másik témája a mérgező növények kérdésköre, ugyanis ezek közül is számos megtalálható a közparkjainkban. Ha minden „rossz” növényt kizárnánk a közterületi alkalmazásból, és csak „ártalmatlan” növényeket alkalmaznánk, nagyon kevés fajt tudnánk sikerrel alkalmazni városi környezetben.

Fentieket figyelembe véve, dolgozatomban Budapest nagyobb parkjaiban megtalálható növényeket vizsgáltam források alapján feltérképeztem és bemutattam azok egészségügyi kockázatait. A kutatás célja az volt, hogy feltárjam, milyen mértékben vannak jelen olyan növényfajok és fajták a fővárosi zöldfelületeken, amelyek közvetlen hatást gyakorolhatnak a lakosság egészségére, valamint, hogy rávilágítsak a tudatos parkfenntartás fontosságára és a lakosság tájékoztatására.

Kitérek az allergia biokémiai alapjaira, a főbb típusaira. Az allergén növények esetében elsősorban a pollenallergiát kiváltó fajokra koncentráltam. Részletesen elemeztem az előforduló allergének virágzási időszakát. A mérgező növények vonatkozásában a parkok azon fajait vizsgáltam, részletesen, amelyek potenciális veszélyt jelenthetnek a lakosságra. Kitértem a növényi részekre, tartalmaznak-e mérgező anyagokat, valamint, hogy ezek milyen módon kerülhetnek be az emberi szervezetbe.

Az adatokat elemezve kimutatásokat végeztem arra vonatkozóan, hogy milyen arányban vannak jelen allergén, illetve mérgező növények, és mely növényi részek jelentik a legnagyobb kockázatot, valamint térben és időben milyen az allergizálás eloszlása stb.

Összességében a szakdolgozat rávilágít arra, hogy Budapest parkjai nem csupán pihenő- és találkozóhelyek, hanem olyan életterek is, amelyek közvetlenül befolyásolják a városlakók egészségét. Az allergén és mérgező növények jelenléte komplex problémát jelent, amelynek kezelése tudatos várostervezést, megfelelő fenntartási gyakorlatot és folyamatos lakossági tájékoztatást igényel. A kutatás eredményei hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a jövőben egészségtudatosabb módon alakítsuk és gondozzuk Budapest zöldterületeit, biztosítva ezzel a városi életminőség javítását.